

ODBOR ZA ZAKONODAVSTVO HRVATSKOGA SABORA

1259

Na temelju svoje nadležnosti utvrđene člankom 62. Poslovnika Hrvatskoga sabora (»Narodne novine«, br. 81/13.) Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora na 119. sjednici održanoj 9. lipnja 2015. utvrdio je pročišćeni tekst Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor.

Pročišćeni tekst Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor obuhvaća Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski državni sabor (»Narodne novine«, br. 116/99.), Vjerodostojno tumačenje članka 12. stavka 3. (»Narodne novine«, br. 109/00.), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (»Narodne novine«, br. 53/03.), Zakon o Državnom izbornom povjerenstvu (»Narodne novine« br. 44/06.), Odluku o nedavanju vjerodostojnog tumačenja članka 4. u vezi s člancima 15. i 16. (»Narodne novine«, br. 167/03.), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnom izbornom povjerenstvu (»Narodne novine«, br. 19/07.), Vjerodostojno tumačenje članka 13. stavka 1. (»Narodne novine«, br. 20/09.), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (»Narodne novine«, br. 145/10.), Zakon o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (»Narodne novine«, br. 24/11.), Odluka Ustavnoga suda Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 93/11.), Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (»Narodne novine«, br. 120/11. – pročišćeni tekst) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (»Narodne novine«, br. 19/15.) u kojima je utvrđeno vrijeme njihova stupanja na snagu.

Klasa: 021-17/15-02/19

Zagreb, 9. lipnja 2015.

Predsjednica

Odbora za zakonodavstvo

Hrvatskoga sabora

Ingrid Antičević Marinović, v. r.

ZAKON

O IZBORIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR

(pročišćeni tekst)

Odredbom članka 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski državni sabor (»Narodne novine«, br. 53/03.) – u daljnjem tekstu: ZIDZIZHDS, koji je stupio na snagu 2. travnja 2003. riječ: »državni« u nazivu brisana je.

OPĆE I TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje izbor zastupnika u Hrvatski sabor (u daljnjem tekstu: izbori).

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

Odredbom članka 2. ZIDZIZHDS »Narodne novine«, br. 53/03., koji je stupio na snagu 2. travnja 2003., riječima: »Hrvatski sabor« zamijenjene su riječi: »Zastupnički i Županijski dom Hrvatskoga sabora«.

Odredbom članka 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor »Narodne novine«, br. 19/15., stupio na snagu 25. veljače 2015., dodan stavak 2.

Članak 2.

Mandat zastupnika izabranih u Hrvatski sabor (u daljnjem tekstu: Sabor) traje 4 godine i može se produljiti samo u slučaju rata ili u slučajevima iz članka 17. i 100. Ustava Republike Hrvatske.

Odredbom članka 3. ZIDZIZHDS »Narodne novine« br. 53/03., koji je stupio na snagu 2. travnja 2003., pored usklađenja naziva Hrvatskoga sabora na kraju teksta dodane su riječi: »ili u slučajevima iz članka 17. i 100. Ustava Republike Hrvatske«.

Mandat zastupnika nije obvezujući i oni nisu opozivi.

Članak 3.

Jamči se sloboda opredjeljenja birača i tajnost njihova glasovanja.

Birač na istim izborima može glasovati samo jedanput.

Odredbom članka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor »Narodne novine«, br. 19/15., stupio na snagu 25. veljače 2015., izmijenjen stavak 2.

Nitko ne može glasovati u ime druge osobe.

Odredbom članka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor »Narodne novine«, br. 19/15., stupio na snagu 25. veljače 2015., dodan novi stavak 3.

Nitko ne može zahtijevati izjašnjenje birača o njegovu glasačkom opredjeljenju.

Odredbom članka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor »Narodne novine«, br. 19/15., stupio na snagu 25. veljače 2015., dotadašnji stavak 3. koji je postao stavak 4. izmijenjen je.

Birač je slobodan objaviti svoje glasačko opredjeljenje.

Odredbom članka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor »Narodne novine«, br. 19/15., stupio na snagu 25. veljače 2015., dodan stavak 5.

Nitko ne može biti pozvan na odgovornost zbog glasovanja ili zbog toga što nije glasovao.

Odredbom članka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor »Narodne novine«, br. 19/15., stupio na snagu 25. veljače 2015., dotadašnji stavak 4. postaje stavak 6.

Članak 4.

Zastupnike u Sabor biraju, na temelju općeg i jednakoga biračkog prava, svi hrvatski državljani s navršениh 18 godina života, (u daljnjem tekstu: birači).

Odredbom članka 4. ZIDZIZHDS »Narodne novine«, br. 53/03., koji je stupio na snagu 2. travnja 2003., riječju: »Sabor« zamijenjene su riječi: »Zastupnički dom Sabora«, a riječi: »a zastupnike u Županijski dom Sabora na temelju općega biračkog prava« brisane su.

Odredbom članka 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, »Narodne novine«, br. 19/15., stupio na snagu 25. veljače 2015., brisan dio teksta.

Za zastupnika može biti biran hrvatski državljani s navršениh 18 godina života.

Člankom 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (»Narodne novine«, br. 145/10.) – u daljnjem tekstu: ZIDZIZHS, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2011. dodan je novi stavak 2. koji je glasio: »Birači, pripadnici nacionalnih manjina koje u stanovništvu Republike Hrvatske sudjeluju manje od 1,5% stanovnika, pored općeg biračkog prava imaju i posebno biračko pravo u izborima zastupnika u Sabor«, no ta odredba ukinuta je Odlukom Ustavnoga suda Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 93/11.).

Odlukom Hrvatskoga sabora nije dano vjerodostojno tumačenje članka 4. u vezi sa člancima 15. i 16. (»Narodne novine«, br. 167/03)., uz obrazloženje: »sukladno članku 141. Ustava Republike Hrvatske Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina predstavlja sastavni dio pravnog sustava Republike Hrvatske. Prihvaćajući tu Okvirnu konvenciju, Republika Hrvatska obvezala se: »da će po potrebi usvojiti odgovarajuće mjere s ciljem promicanja pune i učinkovite jednakosti između pripadnika nacionalne manjine i pripadnika većinskog pučanstva u svim područjima gospodarskoga, društvenoga, političkog i kulturnog života. U svezi s tim će na odgovarajući način uzeti u obzir specifične uvjete pripadnika nacionalnih manjina«, te »Mjere usvojene u skladu sa stavkom 2. ne smatraju se činom diskriminacije« (članak 4. stavak 2. i 3. Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina).

Odredbe Ustava Republike Hrvatske kojima se jamči opće i jednako biračko pravo na neposrednim izborima tajnim glasanjem (članak 45. stavak 1.), te kojima se omogućava da pored općega biračkog prava pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo birati svoje zastupnike u Hrvatski sabor, predstavljaju mjere osiguranja (a ne samo promicanja, kako to zahtijeva Okvirna konvencija), pune i učinkovite jednakosti između pripadnika nacionalnih manjina i pripadnika većinskoga, hrvatskog naroda.

Republika Hrvatska je pored osiguranja mjera stvorila i uvjete za ostvarivanje pune i učinkovite jednakosti pripadnika nacionalnih manjina i pripadnika većinskoga, hrvatskoga naroda. Sukladno članku 15. Okvirne konvencije donošenjem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, omogućena je ne samo neposredna primjena načela jednakosti, već je osigurano poštivanje posebnih značajki i specifičnih interesa nacionalnih manjina, te im se na temelju općega biračkog prava osigurava mogućnost da ga iskoriste birajući upravo pripadnike nacionalnih manjina za zastupnike u Hrvatski sabor i to u zajamčenom broju zastupnika neovisno o izbornim rezultatima za izbor zastupnika iz reda pripadnika hrvatskog naroda. Dakako, ovakovo jamstvo pripadnicima nacionalnih manjina ne smatra se činom diskriminacije pripadnika većinskog naroda, već se ima smatrati jednom od vrednota na kojima se temelji ustavnopravni sustav Republike Hrvatske.

Ovakovo stajalište proizlazi i iz nedvojbene volje Hrvatskoga sabora koja je izražena u postupku donošenja Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina kada nije prihvaćen amandman na tekst Konačnog prijedloga toga zakona u sadržaju kojim bi se omogućilo pripadnicima nacionalnih manjina da glasuju dva puta.

Sukladno ovoj jezičnoj, logičnoj, sintetičnoj, povijesnoj i konačno teleološkoj raščlambi nedvojbeno je da birači imaju pravo i dužnost glasovati samo jedanput, što znači da ako su pripadnici nacionalne manjine mogu glasovati za jednu od listi političkih stranaka ili neovisnih kandidata u jednoj od izbornih jedinica, kao i pripadnici hrvatskoga, većinskog naroda ili za predstavnike nacionalnih manjina u posebnoj izornoj jedinici.

Radi navedenoga utvrđeno je da nema osnove za davanje vjerodostojnog tumačenja.

Zastupnici u Saboru imaju pravo uvida u registar birača za vrijeme dok obnašaju dužnost.

Odredbom članka 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor »Narodne novine«, br. 19/15., stupio na snagu 25. veljače 2015., dodan stavak 3.

Članak 5.

Predsjednik Republike Hrvatske donosi odluku o raspisivanju izbora za zastupnike u Sabor i saziva Sabor na prvo zasjedanje.

Odlukom o raspisivanju izbora iz stavka 1. ovoga članka određuje se dan provedbe izbora.

Dan provedbe izbora je neradni dan.

Od dana stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora iz stavka 1. ovoga članka do dana izbora za zastupnike u Sabor mora proteći najmanje 30 dana.

Odredbom članka 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor »Narodne novine«, br. 19/15., stupio na snagu 25. veljače 2015., izmijenjen članak 5.

Članak 6.

Izbori se provode na biračkim mjestima na području Republike Hrvatske i u sjedištima diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske.

Odredbom članka 6. ZIDZIZHDS »Narodne novine«, br. 53/03., koji je stupio na snagu 2. travnja 2003., brisane su riječi: »a za Zastupnički dom«, a člankom 2. ZIDZIZHS (»Narodne novine«, br. 145/10.) članak 6. je izmijenjen.

Odredbom članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor »Narodne novine«, br. 19/15., stupio na snagu 25. veljače 2015., dio teksta brisan.

Članak 7.

Birači koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj glasuju na biračkim mjestima na području Republike Hrvatske određenima prema njihovom prebivalištu.

Birači koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, a na dan održavanja izbora zateknu se na službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, birači koji se na dan izbora nalaze u mirovnim operacijama i misijama, birači koji se kao članovi posade pomorskih i riječnih brodova pod hrvatskom zastavom zateknu izvan njezinih granica, na plutajućim objektima u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske, birači koji su smješteni u ustanovama socijalne skrbi te birači lišeni slobode, glasuju na posebnim biračkim mjestima određenima u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Birači koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, a na dan izbora zateknu se izvan granica Republike Hrvatske glasuju u sjedištu diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske za zastupnike izborne jedinice prema svom prebivalištu na području Republike Hrvatske, uz prethodnu registraciju ili potvrdu radi glasovanja izvan mjesta prebivališta.

Odredbom članka 3. ZIDZIZHS »Narodne novine«, br. 145/10., koji je stupio na snagu 1. siječnja 2011., stavak 3. je izmijenjen.

Odredbom članka 6. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor »Narodne novine«, br. 19/15., stupio na snagu 25. veljače 2015., izmijenjeni stavci 2. i 3.

Članak 8.

Birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj imaju pravo na zastupljenost u Saboru i biraju tri zastupnika na temelju kandidacijskih lista u posebnoj izbornoj jedinici, a na kandidiranje i izbor zastupnika u Sabor na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o preferencijskom glasovanju.

Odredbom članka 7. ZIDZIZHDS, »Narodne novine«, br. 53/03., koji je stupio na snagu 2. travnja 2003., riječju: »Saboru« zamijenjene su riječi: »Zastupničkom domu Sabora«.

Odredbom članka 4. ZIDZIZHS »Narodne novine«, br. 145/10., koji je stupio na snagu 1. siječnja 2011., članak 8. je izmijenjen.

Odredbom članka 7. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru zastupnika u Hrvatski sabor »Narodne novine«, br. 19/15., stupio na snagu 25. veljače 2015., stavljen zarez i dodan dio teksta.

NESPOJIVOST DUŽNOSTI, MIROVANJE I PRESTANAK ZASTUPNIČKOG MANDATA, TE ZAMJENJIVANJE ZASTUPNIKA

Članak 9.

Brisan.

Odredbom članka 8. stavka 1., ZIDZIZHDS, »Narodne novine«, br. 53/03., koji je stupio na snagu 2. travnja 2003., brisan stavak 1.

Zastupnik istodobno s obnašanjem zastupničke dužnosti ne može biti: sudac Ustavnog suda Republike Hrvatske, sudac, državni odvjetnik, zamjenik državnog odvjetnika, pučki pravobranitelj, zamjenik pučkog pravobranitelja, predsjednik ili potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske, ministar ili drugi član Vlade Republike Hrvatske, zamjenik ministra, pomoćnik ministra, ravnatelj državne upravne organizacije, zamjenik ravnatelja državne upravne organizacije, glavni tajnik Vlade Republike Hrvatske, glavni tajnik ministarstva, predstojnik ureda i ravnatelj agencije Vlade Republike Hrvatske, predstojnik Ureda Predsjednika Republike, predstojnik Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost, veleposlanik, generalni konzul, župan ili zamjenik župana, gradonačelnik ili zamjenik gradonačelnika Grada Zagreba, djelatne vojne osobe, službenici i namještenici u Oružanim snagama, član uprave trgovačkog društva, ustanove i izvanproračunskog fonda u pretežitom državnom vlasništvu te čelnik pravne osobe koja je Saboru obvezna po zakonu podnositi izvješće.

Odredbom članka 8. ZIDZIZHDS »Narodne novine«, br. 53/03., koji je stupio na snagu 2. travnja 2003., i članka 1. ZIDZIZHS, »Narodne novine«, br. 19/07., koji je stupio na snagu 16. veljače 2007., djelomično izmijenjen stavak 2.

Odredbom članka 8. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor »Narodne novine«, br. 19/15., stupio na snagu 25. veljače 2015., stavak 1. koji je ranije bio stavak 2., djelomično je izmijenjen.

Za vrijeme trajanja mandata zastupnik može prihvatiti obnašanje dužnosti koja se u skladu s odredbama ovoga Zakona smatra nespojivom dužnosti.

Odredbom članka 8. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor »Narodne novine«, br. 19/15., stupio na snagu 25. veljače 2015., djelomično izmijenjen stavak 2.

Za vrijeme obnašanja nespojive dužnosti njegov će mandat biti u mirovanju, a zamjenjivat će ga zamjenik u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci i to ako se u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora izrečena kazna izvršava ili tek predstoji njezino izvršenje.

Birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe za koje u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora nisu protekli rokovi rehabilitacije prema posebnom zakonu, a koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene za:

1. kaznena djela iz Glave IX. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i 144/12.) protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva:

– genocid, zločin agresije, zločin protiv čovječnosti, ratni zločin, terorizam, terorističko udruženje, mučenje, ropstvo,

2. kaznena djela iz Glave X. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i 144/12.) protiv života i tijela: teško ubojstvo,

3. kaznena djela iz glave XXVIII. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i 144/12.) protiv službene dužnosti: zloupotrebe položaja i ovlasti.

Odredbom članka 8. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor »Narodne novine«, br. 19/15., stupio na snagu 25. veljače 2015., dodan stavak 4.

Članak 10.

Zastupniku prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran:

1. ukoliko podnese ostavku,